

**Informacja o realizacji *Strategii Rozwoju Polski Południowej*
do roku 2020
za rok 2014**

**Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
Departament Programów Ponadregionalnych**

kwiecień 2015

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ POLSKI POŁUDNIOWEJ	5
1. Współpraca w celu rozwoju makroregionu.....	5
2. Kontrakt terytorialny	8
3. Prace nad dokumentami programowymi perspektywy finansowej 2014-2020	8
III. ŚRODKI UNII EUROPEJSKIEJ W POLSCE POŁUDNIOWEJ	12
1. Ogólne zestawienie wielkości środków UE w makroregionie i w całym kraju.....	12
2. Programy Operacyjne.....	14
3. Kategorie interwencji (obszary wsparcia)	15
4. Beneficjenci	16
5. Środki UE 2007-2014 powiązane z celami <i>Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020</i>	18
IV. WSKAŹNIKI	20
V. PROJEKTY ISTOTNE DLA ROZWOJU MAKROREGIONU.....	22
PODSUMOWANIE.....	28

I. WSTĘP

Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 (SRPP, Strategia) została przyjęta przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 r.¹, a jej ostateczny kształt jest wynikiem doświadczeń w zakresie wspólnych działań, dojrzałego podejścia do makroregionalnego rozwoju oraz chęci budowania ponadregionalnego partnerstwa. W oparciu o uwarunkowania, cele strategiczne i kierunki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym. Opisuując potencjały i wyzwania makroregionu, dokument określa główne cele rozwojowe Polski Południowej oraz wskazuje działania, które należy podejmować, aby wzmocnić jej konkurencyjność.

Makroregion Polski Południowej obejmuje województwa **małopolskie** i **śląskie**. Obszar ten charakteryzuje się wysokim potencjałem dynamicznego rozwoju ze względu na liczne wzajemne powiązania społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Główne **potencjały rozwojowe** zidentyfikowane dla Polski Południowej obejmują **kapitał ludzki, atrakcyjne położenie geograficzne, rozbudowaną sieć drogową i kolejową oraz występowanie dużych aglomeracji miejskich**. Dla pełnego wykorzystania tych potencjałów określono w SRPP możliwe pola współpracy, które obejmują: **integrację przestrzenną województw, współpracę metropolitalną, podwyższanie konkurencyjności gospodarki województw, rozwijanie kapitału ludzkiego oraz promocję Polski Południowej**.

Strategia zakłada wykorzystanie potencjału województw małopolskiego i śląskiego do realizacji głównego celu: **Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy**. Cel ten jest realizowany poprzez trzy cele szczegółowe, którymi są:

- **cel 1. Europol górnośląsko-krakowski obszarem koncentracji innowacji i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich** – koncentrujący się na wzmacnianiu relacji i integracji Europeola górnośląsko-krakowskiego;
- **cel 2. Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych** – zorientowany na łączenie aktywności podmiotów i potencjałów endogenicznych całego makroregionu oraz poszerzanie możliwości współpracy i realizowania projektów rozwojowych w Polsce Południowej;
- **cel 3. Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu** – zakładający wzmacnianie pozycji makroregionu, w szczególności dzięki zwiększaniu atrakcyjności makroregionu dla podmiotów w otoczeniu.

SRPP przyjęta przez Radę Ministrów została opracowana na bazie samorządowego dokumentu pt. *Strategia dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020* przyjętego przez sejmiki województw małopolskiego i śląskiego w dniu 5 kwietnia 2013 r. W samorządowym dokumencie ujęte zostały projekty kluczowe zidentyfikowane w trakcie prac nad strategią.

¹ Uchwała nr 3 Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2014 r., MP poz. 152.

W celu propagowania idei ponadregionalnego wymiaru polityki rozwoju, w roku 2014 został opracowany w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju dokument pt. *Strategie ponadregionalne - wymiar terytorialny polityki rozwoju* przedstawiający zarówno ideę podejścia ponadregionalnego w Polsce, jak również szerszy kontekst uwarunkowań europejskich i krajowych prowadzonej na tym poziomie polityki. Celem dokumentu jest podsumowanie prac związanych z opracowaniem strategii ponadregionalnych oraz zwiększenie świadomości partnerów zaangażowanych w realizację strategii ponadregionalnych na temat roli, znaczenia i kontekstu podjętych inicjatyw o charakterze ponadregionalnym oraz korzyści z nich płynących dla rozwoju obszarów makroregionalnych w Polsce.

Monitorowanie osiągania celów *Strategii* przebiega zgodnie z *Systemem monitorowania strategii ponadregionalnych*, opisującym sposób przygotowania, częstotliwość publikacji i zakres raportów obrazujących stan realizacji obowiązujących w kraju strategii ponadregionalnych². Niniejsze opracowanie jest pierwszą *Informacją o realizacji Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*. Przygotowany we współpracy z zarządami województw małopolskiego i śląskiego dokument zawiera najważniejsze informacje o działaniach wspierających rozwój makroregionu w 2014 r. podejmowanych przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz przez samorządy województw, dane finansowe o środkach UE zakontraktowanych w makroregionie na dzień 31.12.2014 r.³, a także syntetyczne podsumowanie postępu wdrażania *SRPP* w oparciu o wskaźniki monitorowania. Zadaniem samorządu województwa jest m.in. dostarczanie informacji na temat działań wpisujących się w realizację celów wynikających z zapisów w dokumencie ponadregionalnym.

Na poziomie krajowym opracowanie posłuży do przygotowania części *Sprawozdania z wdrażania Planu działań służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Sprawozdanie to wraz z rekomendacjami odnoszącymi się do ewentualnych niezbędnych działań służących zapewnieniu terminowej i skutecznej realizacji *Planu działań* są rozpatrywane przez Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju, a następnie przyjmowane przez Radę Ministrów.

Informacja przekazywana jest do informacji instytucjom zarządzającym krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi województw objętych strategiami ponadregionalnymi, a ponadto może stanowić przedmiot dyskusji na forum Rady Koordynującej i Zespołu zadaniowego (zob. informacje w następnym rozdziale), zespołu ds. wymiaru terytorialnego, ładu przestrzennego i krajowej polityki miejskiej działającego przy *Komitecie Koordynacyjnym ds. Polityki Rozwoju*, grupy roboczej ds. polityki regionalnej działającej przy *Komitecie Koordynacyjnym NSRO* oraz grup roboczych *Komitetu Koordynacyjnego Umowy Partnerstwa*. Analiza prowadzona przez wymienione podmioty służyć może jako podstawa do wprowadzania modyfikacji instrumentów realizacji strategii (np. w zakresie krajowych i regionalnych programów operacyjnych).

Opracowywany materiał może również stanowić wkład do dyskusji na posiedzeniach obserwatoriów terytorialnych na poziomie krajowym i regionalnym.

² *System monitorowania strategii ponadregionalnych* został opracowany w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju w konsultacji z samorządami województw objętych strategiami ponadregionalnymi. Dokument odnosi się do *SRPP* oraz do pozostałych obowiązujących strategii: *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020* (zaktualizowana 11 lipca 2013 r.) oraz *Strategii Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020* z dnia 30 kwietnia 2014 r.

³ Dane pochodzą z systemu informatycznego wspomagającego monitorowanie programów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej (KSI SIMIK 07-14).

II. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ POLSKI POŁUDNIOWEJ

1. Współpraca w celu rozwoju makroregionu

WSPÓŁPRACA INSTYTUCJONALNA

Ciałem koordynującym wdrażanie SRPP na poziomie regionów jest **Rada Koordynująca**, która nadzoruje, opiniuje oraz projektuje współpracę regionów i funkcjonujących przy niej zespołów zadaniowych. W jej 30-osobowy skład wchodzi marszałkowie województw, przedstawiciele sejmików, wojewodowie, parlamentarzyści oraz przedstawiciele miast i przedsiębiorców, nauki i urzędów marszałkowskich obu województw. Przy Radzie funkcjonuje Zespół zadaniowy oraz zespoły projektowe.

Inauguracyjne posiedzenie Rady Koordynującej odbyło się **17 lutego 2014 r.** w Katowicach wraz ze spotkaniem z parlamentarzystami reprezentujących województwa małopolskie i śląskie oraz wicepremier Elżbietą Bieńkowską. Na posiedzeniu przedstawiono najważniejsze atuty i wyzwania rozwojowe oraz cele rozwoju Polski Południowej, natomiast na spotkaniu z parlamentarzystami przedstawiono najważniejsze założenia dokumentu, a także zwrócono uwagę na potrzebę lobbowania na rzecz działań realizowanych na podstawie *SRPP*.

28 maja 2014 r. podpisano list intencyjny pomiędzy województwami małopolskim i śląskim oraz opolskim w sprawie powstania **Domu Polski Południowej** w Brukseli. Celem działania tej instytucji jest budowanie marki oraz wizerunku Polski Południowej wobec instytucji UE jako silnego europejskiego makroregionu, wykorzystującego swoje atuty i szanse rozwojowe do realizacji wspólnych interesów oraz przeciwdziałając ewentualnym zagrożeniom. Dom Polski Południowej współuczestniczy w projektach unijnych i wydarzeniach tzw. Agendy Instytucji Unii Europejskiej, prowadzi wspólną promocję regionów, a koordynacją pracy zajmuje się wspólny sekretariat odpowiedzialny za obsługę realizowanych inicjatyw.

WSPÓLNE DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Współpraca województwa małopolskiego i śląskiego, została wyróżniona przez kapitułę Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w dniu **26 marca 2014 r.** w konkursie **Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce – Lider Małopolski 2013.**

4 listopada 2014 r. odbyło się spotkanie **klubów Małopolanina i Sympatyków Śląskiego**, podczas którego zaprezentowano *SRPP* w ramach okresu inauguracyjnego otwarcie Domu Polski Południowej w Brukseli. Dyskusja, która odbyła się w ramach spotkania, dotyczyła m.in. potencjalnych projektów oraz możliwości ich realizacji pod względem organizacyjnym i finansowym. Uczestnikami spotkania byli polscy europosłowie, pracownicy Komisji Europejskiej oraz sympatycy związani dotychczas z Biurem Regionalnym Województwa Śląskiego i Małopolskiego w Brukseli oraz przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (MliR) oraz Urzędów Marszałkowskich Województwa Małopolskiego i Śląskiego. Przedstawiciele MliR zaprezentowali ideę i szerszy kontekst powstawania w kraju makroregionalnych strategii.

W dniu **1 maja 2014 r.** zainaugurowano wystawę pn. **Architektura Małopolski i Śląska. Dziesięć lat Polski w Unii Europejskiej** na Rynku Głównym w Krakowie. Wystawa prezentowała obiekty architektoniczne Polski Południowej, powstałe lub odnowione w ostatniej dekadzie dzięki funduszom unijnym, obiekty zajmujące szczególne miejsce w przestrzeni publicznej województwa małopolskiego i śląskiego. Wystawa towarzyszyła także XXIV Forum Ekonomicznemu w Krynicy-Zdroju, odbywającemu się w dniach 2-4 września 2014 r. oraz inauguracji Domu Polski Południowej w Brukseli w dniu 8 października 2014 r., a także spotkaniom z cyklu Open Days 2014.

WSPÓŁPRACA W OBSZARZE B+R

W **styczniu 2014 r.** województwa śląskie i małopolskie przystąpiły do **VANGUARD INITIATIVE – Smart Specialisation Platform for Advanced Manufacturing (Awangardowa Inicjatywa – Inteligentna Platforma Specjalizacji dla Zaawansowanej Produkcji)**. Jest to inicjatywa wspierająca współpracę regionów pod kątem rozwoju nowoczesnych rozwiązań w przemyśle, przy udziale inteligentnych specjalizacji.

W 2014 r. odbyły się dwa spotkania w ramach **Forum Nowej Gospodarki**, cyklicznej konferencji organizowanej przy współpracy samorządów Małopolski i Śląska, ośrodków naukowych i badawczych oraz przedsiębiorców (13 czerwca w Katowicach oraz 15 grudnia w Krakowie). W ramach Forum odbywa się także spotkanie **Klubu Nowej Gospodarki**, gremium o charakterze doradczym, zrzeszającym ekspertów z różnych dziedzin, wojewodów obu województw, przedstawicieli uczelni, prezesów największych firm w regionach oraz szefów izb gospodarczych.

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ANALIZ MAKROREGIONALNYCH

W roku 2014 opublikowana została wspólna pozycja wydawnicza Urzędów Statystycznych w Krakowie i Katowicach pt. **Potencjał społeczno-gospodarczy regionu południowego Polski w 2012 r.** Opracowanie zawiera informacje dotyczące potencjału społecznego i gospodarczego makroregionu, z uwzględnieniem jego zróżnicowania wewnętrznego i specyfiki obu województw. Publikacja umożliwia analizę danych pogrupowanych w 15 działach tematycznych, w retrospekcji czasowej 2005-2012. Prezentowane kategorie danych przedstawiono zarówno w ujęciu dynamicznym, pozwalającym na obserwację kierunków zmian, jak i w odniesieniu do wielkości dla kraju i pozostałych regionów, co umożliwia porównania międzyregionalne i ogólnopolskie.

WSPÓŁPRACA W INNYCH OBSZARACH

W dniu **18 kwietnia 2014 r. w Krakowie** zorganizowane zostało spotkanie dotyczące możliwości przygotowania oraz sfinansowania **ponadregionalnych projektów turystycznych w nowej perspektywie finansowej UE**. Przedsięwzięcie pn. *Szlaki dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Polski Południowej – ochrona i udostępnienie szlaku Orlich Gniazd, Szlaku Architektury Drewnianej, Szlaku Zabytków Techniki, Wiślanej Trasy Rowerowej (Polska Południowa)* zostało **wpisane do mandatu negocjacyjnego do Kontraktu Terytorialnego dla województw małopolskiego i śląskiego**.

W dniach **22-25 września 2014 r. w Katowicach** odbył się **IV Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw**, którego współgospodarzami są Samorząd Województwa Małopolskiego i Śląskiego. W jego trakcie dyskutowano o możliwościach rozwoju i wyzwaniach stojących przed polskimi przedsiębiorcami.

PODSUMOWANIE

Współpraca Samorządów Województw Małopolskiego i Śląskiego jest ściśle związana z realizacją założeń, na których opiera się Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020. Wspólny dokument zakładający wykorzystanie potencjału obu województw, stał się ważnym elementem tej współpracy, którą od lat prowadziły władze samorządowe. Możliwości wynikające z nowej perspektywy unijnej oraz uwzględnienie w regionalnych programach operacyjnych obu województw działań ponadregionalnych, premiujących takie inicjatywy, przyczyniły się do zacieśnienia współpracy i poszukiwania obszarów służących rozwojowi makroregionu.

Na podstawie wydarzeń, które miały miejsce w 2014 r., po przyjęciu Strategii przez Radę Ministrów, zaobserwować można, że główne działania odbywały się w zakresie promocji samego dokumentu oraz wynikających z niego aktywności podejmowanych przez władze obu województw. Dotyczą one zarówno kwestii gospodarczych, podkreślających potencjał makroregionu i możliwości w zakresie pozyskiwania przedsiębiorców, jak i kulturalnych i turystycznych, opartych na istniejącym w makroregionie potencjale kulturowym i przyrodniczym.

2. Kontrakt terytorialny

W 2014 r. odbyły się negocjacje kontraktów terytorialnych - umów zawieranych pomiędzy rządem, a samorządem województwa określających cele i przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz województwa. Kontrakt terytorialny (KT) określa również sposób finansowania tych przedsięwzięć, ich koordynacji i realizacji, a także dofinansowanie opracowywanych przez zarząd województwa programów służących realizacji polityki spójności⁴.

Dzięki współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i Śląskiego, udało się zidentyfikować listę projektów, które w trakcie dyskusji ze stroną rządową negocjowane były jako przedsięwzięcia istotne dla rozwoju całego makroregionu Polska Południowa. Kontrakty terytorialne województw Polski Południowej zostały podpisane we wrześniu i listopadzie 2014 r.⁵. W dokumentach na liście podstawowej znalazło się 14 projektów (po 7 w każdym województwie), których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów Strategii. Sześć projektów dotyczy inwestycji transportowych, zaś jeden realizacji agend naukowo – badawczych. Z kolei na liście projektów warunkowych (których realizacja uzależniona jest od dostępności środków) znalazło się kolejnych 8 projektów realizujących cele Strategii (5 projektów KT dla Małopolskie; 3 projekty KT dla Śląskiego).

Szczegółowe informacje dotyczące uwzględnienia w kontraktach przedsięwzięć z listy projektów zamieszczonej w przyjętej przez sejmiki województw małopolskiego i śląskiego *Strategii dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020*. znajdują się w rozdziale V.

3. Prace nad dokumentami programowymi perspektywy finansowej 2014-2020

Zgodnie z zasadą montażu finansowego, dla realizacji strategii ponadregionalnych zmobilizowane są różne dostępne źródła finansowania, przy szczególnym nacisku na odpowiednie wykorzystanie środków pochodzących z funduszy unijnych w okresie 2014-2020, zaprogramowanych w krajowych i regionalnych programach operacyjnych oraz z innych unijnych źródeł finansowania.

W 2014 roku zakończyły się prace nad ramowymi dokumentami perspektywy finansowej 2014-2020. W maju 2014 r. została podpisana przez Komisję Europejską **Umowa Partnerstwa** – dokument określający kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa. *Umowa Partnerstwa* zakłada możliwość uwzględniania **preferencji dla projektów o charakterze ponadregionalnym** w kryteriach wyboru projektów dla poszczególnych programów operacyjnych, zarówno krajowych jak i regionalnych.

W grudniu 2014 r. zakończyły się negocjacje krajowych programów operacyjnych z wyjątkiem Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz siedmiu regionalnych programów

⁴ Zob. art. 14m (i następne) ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

⁵ KT woj. śląskiego 25.09.2014, KT woj. małopolskiego 13.11.2014

operacyjnych, w tym RPO województwa śląskiego⁶. Pozostałe programy operacyjne, w tym RPO województwa małopolskiego zostały przyjęte w lutym 2015 r.⁷.

PROGRAMY OPERACYJNE 2014-2020

W programach operacyjnych zostały wskazane obszary, w ramach których możliwa jest realizacja przedsięwzięć o charakterze ponadregionalnym. Równocześnie, biorąc pod uwagę potrzebę wprowadzenia preferencji dla projektów ponadregionalnych, w krajowych programach operacyjnych, do Instytucji Zarządzających zostały skierowane kryteria definiujące projekty ponadregionalne wraz z propozycjami Osi / Priorytetów Inwestycyjnych, w których mogą być zastosowane preferencje dla takich projektów.

Kryteria definiujące projekty ponadregionalne (propozycja dla Instytucji Zarządzających)

Jako projekty ponadregionalne rozumie się przedsięwzięcia wynikające ze strategii ponadregionalnej oraz realizowane z uwzględnieniem co najmniej jednej z poniższych cech:

1. Projekt realizowany w **partnerstwie**⁸ z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętych daną strategią ponadregionalną;

lub

2. Projekt realizowany na **terenie więcej niż jednego województwa** objętego daną strategią ponadregionalną;

lub

3. Projekt **komplementarny**⁹ z projektem/-ami komplementarnym/-ymi/ z innego województwa objętego daną strategią ponadregionalną.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (PO IiŚ)

W 2014 r. zaproponowano w ramach PO IiŚ preferencje w postaci dodatkowych punktów mogą być zastosowane w Osiach, w których przewidywane jest przeprowadzenie konkursów, tj.

- Oś I. *Zmniejszenie emisyjności gospodarki,*
- Oś II. *Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,*
- Oś IV. *Infrastruktura drogowa dla miast,*
- Oś VIII. *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury oraz*
- Oś IX. *Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia,*

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 r.

⁷ Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego – 12 lutego 2015 r.

⁸ Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146).

⁹ Projekt komplementarny z innym projektem, realizowanym na terenie innego województwa objętego daną strategią ponadregionalną, razem stanowiąc element większego przedsięwzięcia realizującego cele strategii ponadregionalnej. Realizacja wyłącznie jednego projektu w tym zakresie nie posiada waloru ponadregionalności. Komplementarność dotyczy projektów planowanych do realizacji, wnioskodawcy byłoby zobowiązani do wskazania w dokumentacji aplikacyjnej uzupełniających się lub wspólnych elementów.

z zastrzeżeniem obszarów w ramach przedmiotowych Osi, dla których przewidziano tryb pozakonkursowy, zgodnie ze *Szczegółowym opisem priorytetów PO liś 2014-2020*¹⁰.

Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 (PO PC)

W PO PC możliwe będzie zastosowanie preferencji dla projektów ponadregionalnych dotyczących działań z zakresu podnoszenia kompetencji cyfrowych wynikających ze *Strategii* w Osi III programu:

- 3.1 *Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych*: zakłada się przeprowadzenie konkursu ogólnopolskiego przy uwzględnieniu podziału Polski na makroregiony. Przewiduje się zwiększone alokacje dla makroregionów, których strategię przewidują wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych.
- 3.2 *Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej*: zakłada się możliwość przyznawania dodatkowej punktacji w kryteriach dla projektów, które będą realizowane m.in. na terenach województw, których strategię ponadregionalne przewidują wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

Wsparcie przedsięwzięć o charakterze ponadregionalnym będzie możliwe poprzez zastosowanie preferencji dla projektów ponadregionalnych w Osi III *Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju*.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR)

W ramach PO IR możliwe jest zastosowanie następujących rozwiązań:

- preferencje dla projektów wynikających ze strategii ponadregionalnych, poprzez wprowadzenie dodatkowych punktów premiujących tego typu projekty w instrumentach wsparcia regionalnych agend naukowo-badawczych oraz w działaniu dotyczącym infrastruktury badawczo-rozwojowej (oś IV *Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego*);

Ponadto osiągnięcie celów strategii ponadregionalnych będzie wspierała realizacja instrumentów takich jak:

- sektorowe programy B+R (oś I *Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa*),
- usługi w zakresie internacjonalizacji krajowych klastrów kluczowych (oś II *Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I*),
- niektóre działania obejmujące wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw (oś III *Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach*).

---

¹⁰ Komitet Monitorujący PO liś przyjął w dniu 25.03.2015 r. „ponadregionalność projektu” jako jedno z kryteriów wyboru projektów w wybranych działaniach/poddziałaniach, w których przewidziano tryb konkursowy.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego (RPO WM)

W małopolskim programie regionalnym znajdują się bezpośrednie odniesienia do SRPP. Zgodnie z zapisami RPO WM wsparcie w ramach programu uzyskają projekty realizowane w partnerstwie z podmiotami z województwa śląskiego oraz projekty komplementarne w stosunku do projektów wspieranych w ramach RPO WŚ. Wspomniano również, że wsparcie realizowane będzie w postaci specjalnych kryteriów. W RPO dokonano również analizy zgodności celów *Strategii* z osiami priorytetowymi programu.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego (RPO WSL)

Program zawiera odwołania do SRPP. W myśl zapisów RPO będzie on umożliwiał wsparcie projektów realizowanych na terenie województwa śląskiego w partnerstwie z podmiotami z województwa małopolskiego oraz projektów komplementarnych wobec projektów wspieranych w RPO Województwa Małopolskiego. W programie mowa jest o specjalnych kryteriach, które mają być pomocne w ocenie projektów pod tym kątem. W RPO WSL pojawia się również odniesienie do kontraktu terytorialnego – w procesie jego negocjacji zostały zaproponowane przez urzędy marszałkowskie województw zaangażowanych w SRPP przedsięwzięcia, realizujące cele *Strategii*.

Obu województwom zależało na tym, by zapisy w programach operacyjnych stanowiły podstawę dla realizacji projektów ponadregionalnych i komplementarnych na terenie województwa małopolskiego i śląskiego.

W RPO Województwa Małopolskiego i Śląskiego czytamy: *„zapisy Strategii zostały wykorzystywane w pracach nad programem w sposób, który umożliwił będzie wsparcie (m.in. w postaci specjalnych kryteriów) projektów realizowanych na terenie województwa małopolskiego/śląskiego w partnerstwie z podmiotami z Województwa Śląskiego/Małopolskiego oraz projektów komplementarnych wobec projektów wspieranych w programie Województwa Śląskiego/Małopolskiego.”*

Do obu programów wprowadzono także zapis dopuszczający możliwość realizacji w ramach RPO danego województwa, projektów poza jego granicami administracyjnymi (art. 70 rozporządzenia nr 1303/20134 tzw. rozporządzenie ogólne).

III. ŚRODKI UNII EUROPEJSKIEJ W POLSCE POŁUDNIOWEJ

Przedstawione informacje pochodzą z KSI SIMIK 07-13 (wartość umów/decyzji o dofinansowanie w podziale na województwa w oparciu o miejsce realizacji projektu wskazane we wnioskach o dofinansowanie z krajowych i regionalnych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013¹¹) i prezentują stan na 31 grudnia 2014 r. W analizie nie uwzględniono środków pochodzących z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), PO Ryby oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT).

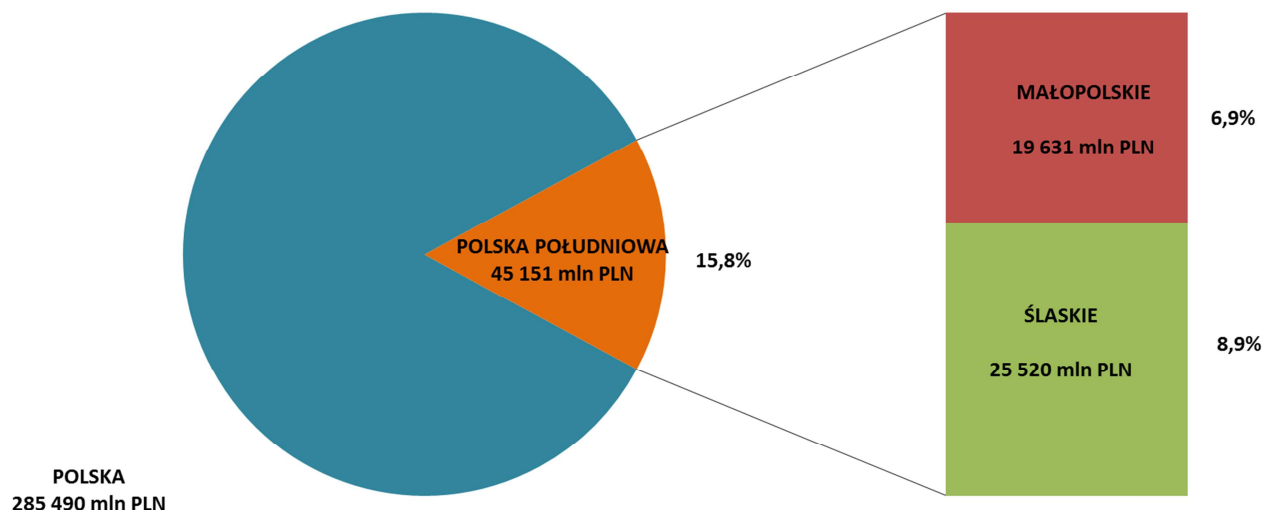
Szczegółowa analiza odnosząca się do środków bezpośrednio związanych z realizacją celów *Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*, znajduje się w punkcie 5 niniejszego rozdziału.

1. Ogólne zestawienie wielkości środków UE w makroregionie i w całym kraju.

Całkowita wartość projektów współfinansowanych ze środków UE wynosiła w Polsce Południowej 82 849 mln PLN, przy wartości dla kraju 507 752 mln PLN, co stanowiło ok. 16%. Projekty w województwie śląskim mają minimalnie większą wartość od przedsięwzięć realizowanych w województwie małopolskim (37 933 mln PLN wobec 37 917 mln PLN).

Poniżej na wykresie przedstawiono dane dotyczące wartości **dofinansowania UE** projektów w województwach Polski Południowej na tle kraju.

Wykres 1. Wartość dofinansowania UE w województwach Polski Południowej na tle kraju

Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

¹¹ Zaprojektowany algorytm przeliczania oparty jest na miejscach realizacji zarejestrowanych we wnioskach o dofinansowanie i umowach o dofinansowanie - działa tylko przy poprawnie zdefiniowanych w KSI SIMIK 07-13 miejscach realizacji. W związku z tym, że nigdzie w KSI nie zostało zaprojektowane sztywne przypisanie konkretnych wartości do konkretnych miejsc realizacji, dane prezentowane w raportach należy traktować jako przybliżone, wyliczane w jeden ustalony sposób - Województwa mają udziały proporcjonalnie w ramach Projektu: udział Województwa = kwota Projektu dzielona przez liczbę Województw.

Projekty realizowane w miastach wojewódzkich Polski Południowej otrzymały następujące dofinansowanie UE w przeliczeniu na 1 mieszkańca (stan ludności wg GUS na III kwartał 2014 r.):

- **Kraków** - 10 229 PLN,
- **Katowice** - 4 138 PLN.

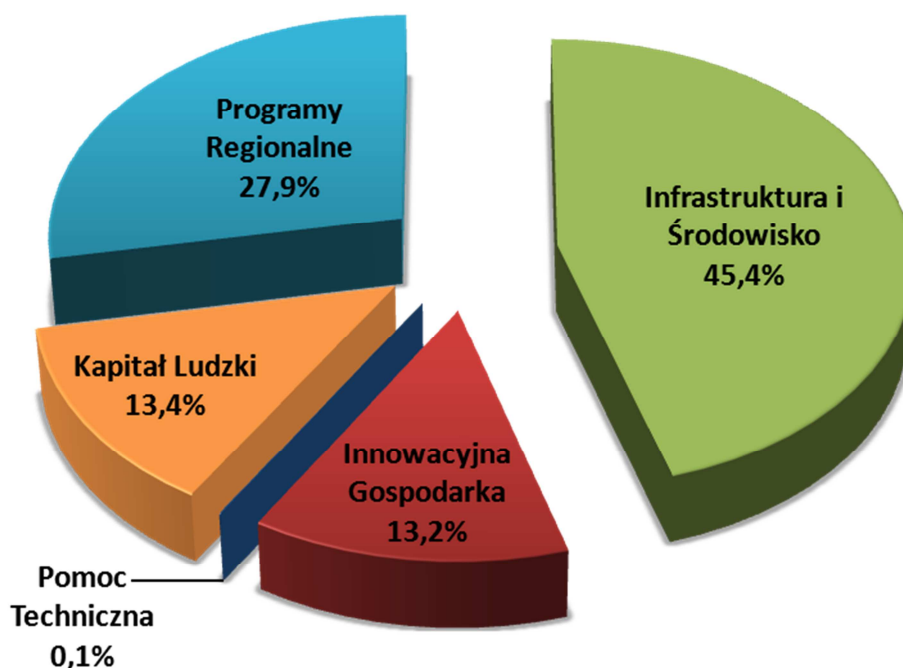
2. Programy Operacyjne

Podobnie jak w kraju, w Polsce Południowej największy udział w kwocie dofinansowania UE miał Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Kilkanaście punktów procentowych mniejszy wkład miała suma regionalnych programów województw Polski Południowej (RPO - 27,9%), kolejne były Program Operacyjny Kapitał Ludzki (POKL) i Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (POIG) o udziale około dwa razy mniejszym niż suma RPO – ok. 13%.

Dofinansowanie UE z poszczególnych programów operacyjnych wynosiło:

- **PO IiŚ** – 20 495 mln PLN
- **RPO** – 12 599 mln PLN
- **PO KL** – 6 057 mln PLN
- **PO IG** – 5 973 mln PLN
- **PO PT** – 27 mln PLN

Wykres 2. Udział poszczególnych programów operacyjnych w ogólnej kwocie wsparcia z UE w Polsce Południowej

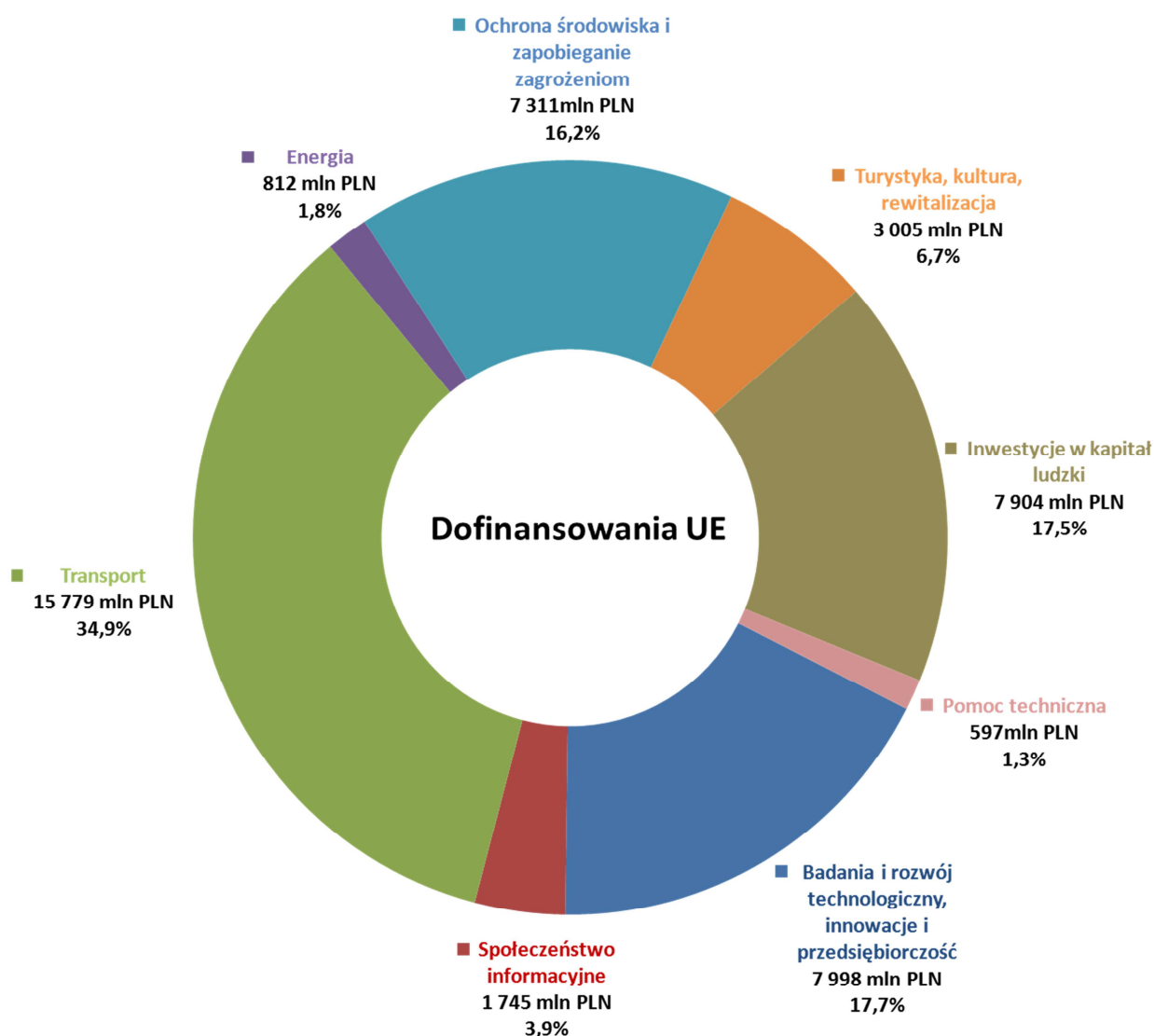
Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

3. Kategorie interwencji (obszary wsparcia)

Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania UE w Polsce Południowej na poszczególne obszary wyodrębnione na podstawie przypisanych kategorii interwencji, dominującą pozycję stanowią projekty transportowe (34,9%), ponadto znaczący udział mają inwestycje w B+R, innowacje i przedsiębiorczość (17,7%), w kapitał ludzki (17,5%) oraz inwestycje w ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom (16,2%).

Wykres 3. Wartość dofinansowania UE w podziale na kategorie interwencji w Polsce Południowej

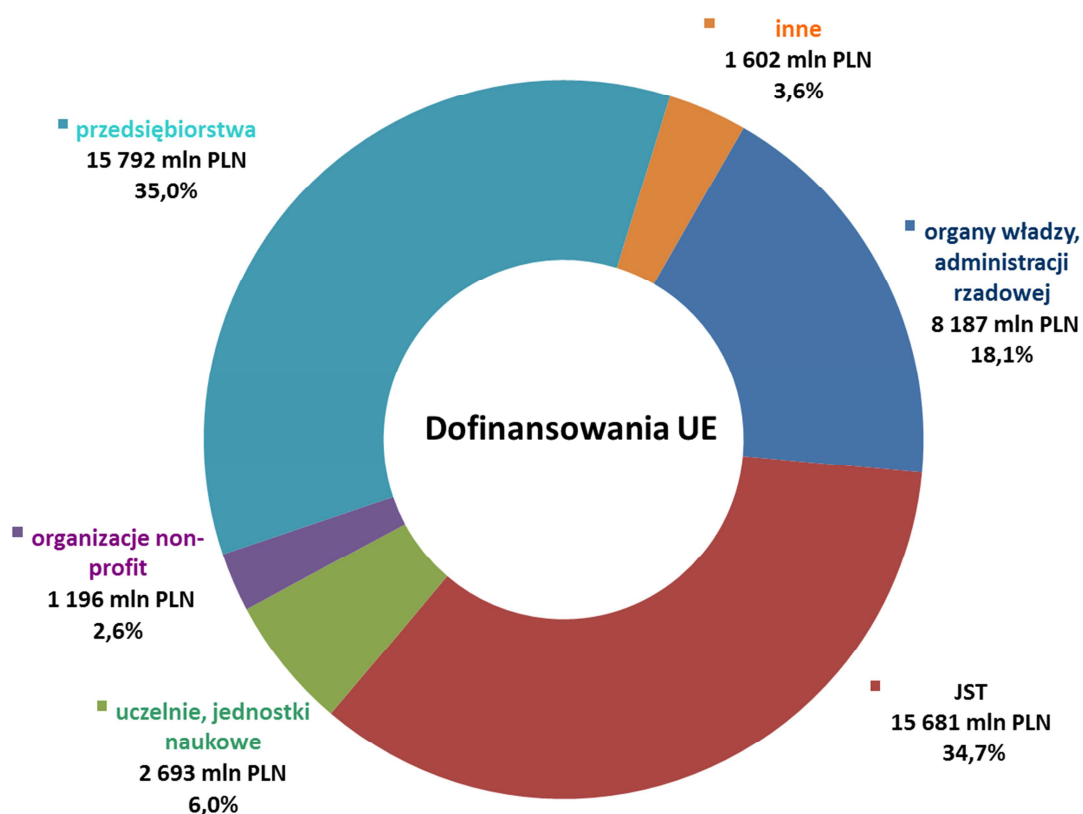
Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

4. Beneficjenci

Wśród beneficjentów środków UE w Polsce Południowej dominują dwie grupy o prawie identycznym udziale: przedsiębiorcy (35,0%) i jednostki samorządu terytorialnego (34,7%). Z wyjątkiem grupy organy władzy i administracji rządowej (18,1%), pozostałe grupy beneficjentów mają udział kilkuprocentowy (uczelnie i jednostki naukowe, organizacje non-profit, pozostali).

Wykres 4. Wartość dofinansowania UE w podziale na kategorie beneficjentów w Polsce Południowej

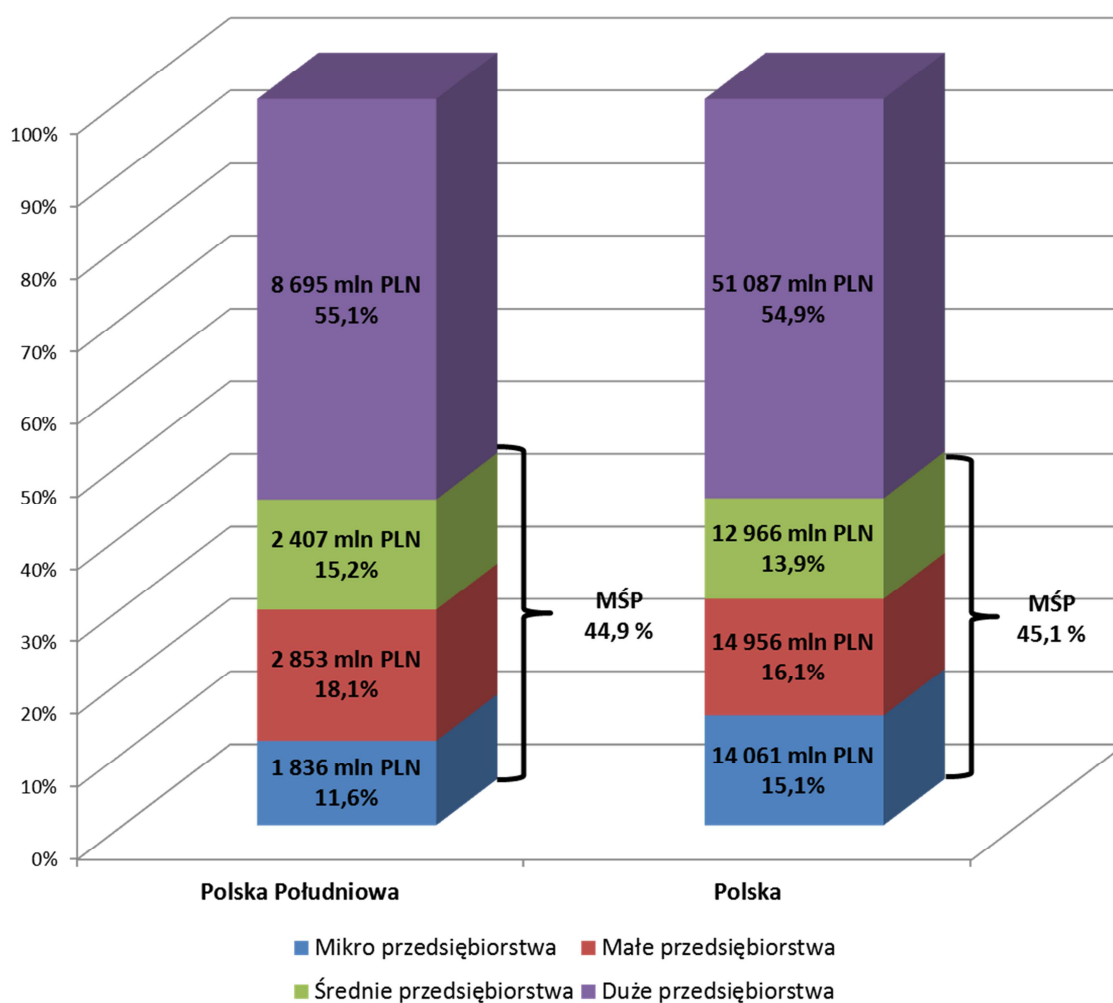
Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

W Polsce Południowej udział sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w całości środków UE trafiających do przedsiębiorców jest bardzo podobny do udziału w Polsce ogółem (44,9% przy 45,1% dla kraju). Wśród MŚP największy udział mają małe przedsiębiorstwa (18,1%), następnie średnie (15,2%), oraz mikro przedsiębiorstwa (11,6%).

Wykres 5. Wartość dofinansowania UE przedsiębiorstw w Polsce Południowej w podziale na strukturę przedsiębiorstw

Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

5. Środki UE 2007-2014 powiązane z celami *Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*

Całkowita wartość dofinansowania UE na przedsięwzięcia bezpośrednio powiązane z celami *SRPP* wyniosła **35,6 mld PLN**. Kwota ta jest mniejsza niż całkowita wartość dofinansowania UE w Polsce Południowej prezentowana w rozdziale III.1 *Ogólne zestawienie wielkości środków UE w makroregionie*, ponieważ nie wszystkie środki UE są wydatkowane na realizację celów *Strategii*.

Identyfikacji środków unijnych bezpośrednio powiązanych z *SRPP* dokonano poprzez wybór kategorii interwencji¹² zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 1. Tabela przejścia między strategiami a kategoriami interwencji

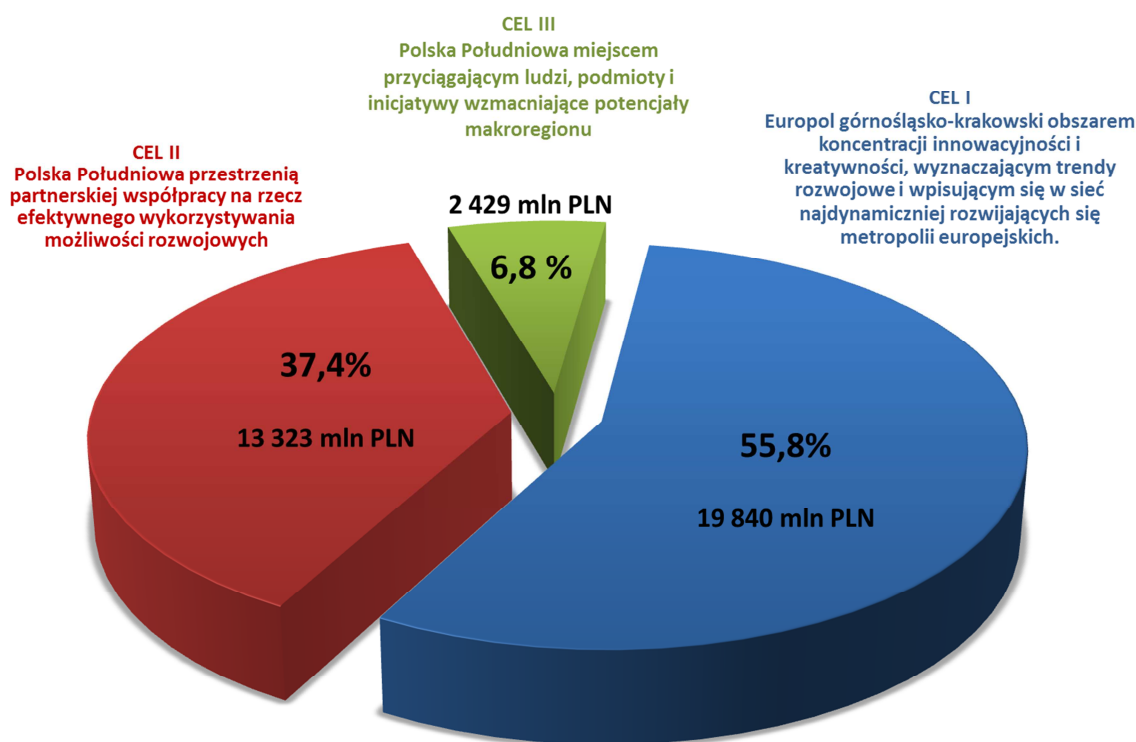
Cele <i>SRPP</i> / obszary wg kategorii interwencji	CEL I	CEL II	CEL III	Kategorie interwencji znajdujące się poza celami strategicznymi <i>SRPP</i>
	Europol górnoląsko- -krakowski obszarem koncentracji innowacyjności i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich	Polska Południowa przestrzeni partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych.	Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu.	
TRANSPORT	sieci TEN-T, autostrady, drogi krajowe, transport miejski,	transport spoza T-ENT, drogi regionalne/lokalne		inteligentne systemy transportu, porty lotnicze transport multimodalny, wodny w tym porty, ścieżki rowerowe
ENERGIA	całość			
OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM		gospodarka odpadami, oczyszczanie ścieków, ochrona powietrza, zmiany klimatu, bioróżnorodność, zapobieganie zagrożeniom	rekultywacja gleb, rewaloryzacja obszarów poprzemysłowych	dostęp do wody pitnej, czysty transport miejski
BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	działalność B+R, współpraca nauki i biznesu			wsparcie innowacyjności w przedsiębiorstwach
TURYSTYKA, KULTURA, REWITALIZACJA	Infrastruktura i usługi kulturalne		turystyka, rewitalizacja, ochrona dziedzictwa kulturowego	
INWESTYCJE W KAPITAŁ LUDZKI	infrastruktura społeczna	zwiększenie zdolności adaptacyjnych, dostęp do zatrudnienia		integracja społeczna, kapitał ludzki
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE				całość
POMOC TECHNICZNA				całość

¹² Podział kategorii interwencji 2007-2013 wg obszarów *SRPP*: cel I: 1-3, 7, 17, 19-22, 25, 33-43, 59-60, 75-79; cel II: 16, 18, 23, 44, 46-49, 51, 53-54, 62-69; cel III: 50, 55-58, 61

Do **celu I** przypisano kategorie związane z transportem związane z dostępnością zewnętrzną Euroregionu i całego makroregionu, działalnością B+R, energią, infrastrukturą i usługami kultury oraz infrastrukturą społeczną. **Cel II** obejmuje znaczną część obszaru ochrona środowiska i zapobieganie zanieczyszczeniom oraz te inwestycje w kapitał ludzki, które zwiększają zdolności adaptacyjne pracowników i przedsiębiorców oraz poprawiają dostęp do zatrudnienia. W zakresie **celu III** znajdują się: inwestycje transportowe poza T-ENT, turystyka, rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rekultywacja gleb i rewaloryzacja obszarów poprzemysłowych.

W zestawieniu **nie uwzględniono**: części inwestycji transportowych (transport multimodalny, lotniczy i wodny), niewielki zakres obszaru ochrona środowiska oraz część obszaru badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość oraz część inwestycji w kapitał ludzki. Ponadto nie uwzględniono całości obszarów społeczeństwo informacyjne i pomoc techniczna

Wykres 6. Wartość dofinansowania UE w podziale na cele Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020

Źródło: KSI SIMIK, opracowanie własne

W makroregionie ponad połowa wsparcia UE została przekazana na projekty realizujące cel pierwszy SRPP, niecałe 40% zostało przeznaczonych na realizację celu drugiego, natomiast najmniej środków (6,8%) zostało przeznaczonych na cel III.

IV. WSKAŹNIKI

Spośród trzynastu wskaźników monitorowania *Strategii* pozytywny trend wykazało siedem. W przypadku wskaźników celu głównego, ze względu na niedostępność danych, nie można ocenić zmian w zakresie bezrobocia, natomiast wskaźnik PKB na 1 mieszkańca wg PPP wzrósł, przybliżając się do wartości w roku docelowym. Zmiany wskaźników wskazują, że skraca się czas przejazdu koleją na trasie Katowice - Kraków, rośnie długość dróg ekspresowych i autostrad. Mniejszy jest też udział bezrobotnych bez stażu pracy. W makroregionie rośnie liczba zgłaszanych patentów i wynalazków. Wzrost na 1000 mieszkańców: liczby widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych na liczby korzystających z noclegów, może świadczyć o zwiększeniu atrakcyjności makroregionu pod względem turystyki i kultury.

Niepokojący jest natomiast poziom wskaźnika emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz ilości wystaw w obiektach działalności wystawienniczej - międzynarodowej w Polsce. Te wskaźniki wykazały niekorzystny trend oddalając się od wartości docelowej.

Tabela 2. Wartości wskaźników monitorowania celów *Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*

Lp.	Cel / Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Wartość wskaźnika dla Polski Południowej					2022
			2010	2011	2012	2013	2014	
1	CEL GŁÓWNY: Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy							
1.1	PKB NA 1 MIESZKAŃCA WG PPP¹³ (UE 27 = 100) [%] Eurostat	2010	62	64				84
1.2	STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO POLSKI POŁUDNIOWEJ (POLSKA = 100) [%] GUS-BDL	2012	nd ¹⁴	nd	84,3	85,1	84,4	78,0
2	CEL STRATEGICZNY I: Europol górnoląsko–krakowski obszarem koncentracji innowacyjności i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich							
2.1	NAKŁADY NA B+R NA 1 MIESZKAŃCA [zł] GUS-BDL	2012	nd	nd	368	368		521
2.2	CZAS PRZEJAZDU KOLEJĄ NA TRASIE KATOWICE-KRAKÓW (NAJKRÓTSZY) [min] PKP	2013	nd	nd	nd	130	114	96
2.3	LICZBA ZGŁOSZONYCH WYNALAZKÓW KRAJOWYCH I UDZIELONYCH PATENTÓW PRZEZ URZĄD PATENTOWY RP [szt.] GUS-BDL	2012	nd	nd	1361	1491		1853
2.4	UDZIAŁ PRZEDSIĘBIORSTW INNOWACYJNYCH – W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH [%] GUS-BDL	2012	nd	nd	18,4			19,0
2.5	WYSTAWY W OBIEKTACH DZIAŁALNOŚCI WYSTAWIENNICZEJ - MIĘDZYNARODOWE W POLSCE [szt.] GUS-BDL	2012	nd	nd	60	56		100

¹³ PPP - Parytet siły nabywczej (ang. purchasing power parity)

¹⁴ „Nie dotyczy”, dane ze względu na to, że dotyczą lat poprzedzających rok bazowy nie są przedmiotem analizy.

Lp.	Cel / Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Wartość wskaźnika dla Polski Południowej					2022
			2010	2011	2012	2013	2014	
3	CEL STRATEGICZNY II: Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych							
3.1	ŁĄCZNA DŁUGOŚĆ DRÓG EKSPRESOWYCH I AUTOSTRAD [km] GUS-BDL	2012	nd	nd	444,0	442,8	447,0	658,0
3.2	EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH Z POLSKI POŁUDNIOWEJ (POLSKA=100) [%] GUS-BDL	2012	nd	nd	27,67	28,66		26,00
3.3	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJSTROWANYCH BEZ STAŻU PRACY [tys. os] GUS-BDL	2012	nd	nd	68,3	67,6		45
4	CEL STRATEGICZNY III: Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu							
4.1	LICZBA WIDZÓW I SŁUCHACZY W TEATRACH I INSTYTUCJACH MUZYCZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW [osoby] GUS-BDL	2012	nd	nd	292,6	272,8		483
4.2	NAKŁADY INWESTYCYJNE W SSE¹⁵ KATOWICKIEJ I KRAKOWSKIEJ [mln zł] Ministerstwo Gospodarki	2013				838		1231
4.3	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH Z NOCLEGÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW [osoby] GUS-BDL	2012	nd	nd	668	682		813

	w porównaniu z poprzednim rokiem wskaźnik wykazuje trend zbliżający do osiągnięcia wartości w roku docelowym
	w porównaniu z poprzednim rokiem wskaźnik wykazuje trend oddalający od osiągnięcia wartości w roku docelowym
	w porównaniu z poprzednim rokiem wskaźnik nie zmienił się
	rok bazowy

¹⁵ Specjalna strefa ekonomiczna

V. PROJEKTY ISTOTNE DLA ROZWOJU MAKROREGIONU

Istotnym elementem ponadregionalnej kooperacji województw Polski Południowej jest współpraca przy realizacji wybranych przedsięwzięć wskazanych w przyjętej przez sejmiki województw małopolskiego i śląskiego w dniu 5 kwietnia 2013 r. *Strategii dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020*. Poniższa tabela prezentuje syntetyczne informacje dotyczące ujęcia poszczególnych projektów w kontraktach terytorialnych jak również w dokumentach rządowych, które zapewniają ich realizację oraz planowane finansowanie.

Część projektów (w formie pojedynczych inwestycji) została uwzględniona w *Dokumencie Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu (DI)*¹⁶. Wskazano w nim listę priorytetowych inwestycji drogowych, kolejowych, morskich i śródlądowych, które przyczynią się do poprawy krajowej i międzynarodowej dostępności transportowej Polski Południowej.

Kolejnym dokumentem kluczowym dla realizacji inwestycji drogowych jest Program Budowy Dróg Krajowych (PBDK) na lata 2011-2015¹⁷. Program zakłada stworzenie sieci połączeń autostradowych, dróg ekspresowych i dróg krajowych, jak również remont już istniejących dróg oraz podnoszenie ich standardu poprzez zmianę parametrów technicznych. W 2014 r. został przygotowany projekt Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023.

W zakresie finansowania projektów największy udział będą miały środki z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiŚ). Program został zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją z 16 grudnia 2014 r. i z jego środków będą finansowane projekty infrastrukturalne, o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

¹⁶ DI został przyjęty uchwałą nr 201/2014 Rady Ministrów z dnia 13 października 2014 r., a strategia – uchwałą Rady Ministrów 22 stycznia 2013 r.

¹⁷ przyjęty uchwałą Rady Ministrów z 25 stycznia 2011 r.

Tabela 3. Projekty istotne dla makroregionu ujęte w kontrakcie terytorialnym

LP.	NAZWA PROJEKTU	UWAGI
1.	MODERNIZACJA LINII KOLEJOWEJ KATOWICE–KRAKÓW (SZYBKIE POŁĄCZENIE)	
1.1.	(a) Modernizacja linii kolejowej Katowice – Kraków (szybkie połączenie) (b) Budowa łącznicy kolejowej Kraków Zabłocie – Kraków Krzemionki	Projekt ujęty w KT dla województwa małopolskiego. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ. Inwestycje realizowane w zakresie przewidzianym w Wieloletnim Programie Inwestycji Kolejowych (WIPK).
1.2.	Prace na linii kolejowej E-30 na odcinku Kraków Główny Towarowy – Rudzice wraz z dobudową torów linii aglomeracyjnej	Projekt ujęty w KT dla województwa małopolskiego. Przedsięwzięcie na poz. 13 w DI na liście projektów kolejowych o znaczeniu krajowym. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a w zakresie finansowania z Connecting Europe Facility (dalej CEF) – realizacja uzależniona od rozstrzygnięć w ramach CEF.
1.3.	Modernizacja linii kolejowej Katowice – Kraków (szybkie połączenie)	Projekt ujęty w KT dla województwa śląskiego, jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych. Przedsięwzięcie na poz. 11 w WPIK - Modernizacja linii kolejowej E 30, etap II, odcinek Zabrze – Katowice – Kraków 2009-2016. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, w przypadku niezrealizowania go w dotychczasowej perspektywie, istnieje możliwość ewentualnego przeniesienia do POIiŚ 2014-2020.
2.	BUDOWA BESKIDZKIEJ DROGI INTEGRACYJNEJ O PARAMETRACH DROGI EKSPRESOWEJ (DK 52)	
2.1.	Budowa Beskidzkiej Drogi Integracyjnej	Projekt ujęty w KT dla województwa małopolskiego i śląskiego, jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ. W przypadku projektów będących w kompetencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (dalej GDDKiA) będzie istniała możliwość współfinansowania ze środków UE w ramach środków POIiŚ pod warunkiem ujęcia w PBDK. W zakresie dróg krajowych w miastach na prawach powiatu/w miejskich węzłach sieci bazowej TEN-T będzie istniała możliwość ubiegania się o środki UE w ramach konkursu POIiŚ.
3.	PODNIESIENIE STANDARDÓW DK 94 DO PARAMETRÓW DROGI EKSPRESOWEJ LUB DROGI GŁÓWNEJ RUCHU PRZYSPIESZONEGO (KRAKÓW–OLKUSZ–SŁAWKÓW–DĄBROWA GÓRNICZA–BYTOM)	
3.1.	Przebudowa DK 94 Kraków - Olkusz	Projekt ujęty w KT dla województwa małopolskiego, jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ. W przypadku projektów będących w kompetencji GDDKiA będzie istniała możliwość współfinansowania ze środków UE w ramach środków POIiŚ pod warunkiem spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz ujęcia w PBDK.

3.2.	Modernizacja i przebudowa węzłów na najbardziej obciążonej drodze regionu – DK94/86 w przebiegu Katowice – Sosnowiec – Będzin – Czeladź (DK86) oraz Czeladź, Będzin, Sosnowiec do Dąbrowy Górniczej (DK94)	<p>Projekt ujęty w KT dla województwa śląskiego, jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ.</p> <p>W przypadku projektów będących w kompetencji GDDKiA będzie istniała możliwość współfinansowania ze środków UE w ramach środków POIiŚ pod warunkiem spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz ujęcia w PBDK.</p>
4.	BUDOWA DROGI S1 OD WĘZŁA KOSZTOWY II W MYSŁOWICACH DO WĘZŁA SUCHY POTOK W BIELSKU BIAŁEJ W WARIANCIE PRZEBIEGU PRZEZ POWIAT OŚWIĘCIMSKI	
4.1.	S-1 Pyrzowice – Bielsko Biała	<p>Projekt ujęty w KT województw małopolskiego i śląskiego.</p> <p>Przedsięwzięcie na poz. 18 w DI na liście projektów drogowych.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia uzależniona od dostępności środków leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ. Projekt obciążony dużymi problemami w pozyskaniu decyzji realizacyjnych.</p>
5.	OPRACOWANIE I WDROŻENIE PROGRAMU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI W POLSCE POŁUDNIOWEJ	
5.1.	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu	<p>Projekt ujęty w KT województw małopolskiego i śląskiego.</p> <p>Przedsięwzięcia będą realizowane przez projekty wynikające ze Strategii ZIT dla miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie.</p> <p>Projekty wyłonione zostaną w trybie ustawy wdrożeniowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzgodnione pomiędzy Związkiem ZIT, Urzędem Marszałkowskim a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego na podstawie opracowanej Strategii ZIT, • pozytywnie zaopiniowane przez Instytucję Zarządzającą (dalej: IZ) RPO oraz IZ właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014 – 2020, • projekt jest przygotowany, a wniosek o dofinansowanie został złożony w terminie wskazanym przez właściwą IZ, • zakres rzeczowy projektu i wartość dofinansowania ustalone na podstawie prac nad Strategią ZIT, • w zależności od dostępności alokacji. <p>Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej i samorządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ, RPO oraz środki jednostek samorządu terytorialnego.</p>
5.2.	Wsparcie działań z zakresu efektywności energetycznej zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi	<p>Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej i samorządowej, a przewidywane źródło finansowania to POIiŚ, RPO oraz środki jednostek samorządu terytorialnego.</p>
5.3.	Wsparcie selektywne przedsięwzięć dotyczących sieci ciepłowniczych i chłodniczych	

6.	WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU SZLAKU ARCHITEKTURY DREWNIANEJ ORAZ MIEJSCOWOŚCI UZDROWISKOWYCH NA RZECZ STWORZENIA PONADREGIONALNEGO PAKIETOWEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO	
6.1.	Szlak architektury drewnianej – piecza nad autentyzmem i integralnością zabytkowych obiektów drewnianych (w tym 8 obiektów UNESCO)	Projekt ujęty w KT dla województwa małopolskiego jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych. Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony samorządowej, a przewidywane źródło finansowania to PO liś w zależności od dostępności alokacji, zgodnie z właściwym trybem wyboru projektów.

Przedsięwzięcia ujęte w tabeli powyżej nie wyczerpują listy projektów powiązanych z *SRPP* i realizowanych w makroregionie. W zakresie inwestycji transportowych należy również wymienić projekty uzgodnione przez regiony i ujęte w obydwu w kontraktach terytorialnych:

1. Linia Kolejowa nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice

Przedsięwzięcie na poz. 10 w DI na liście projektów kolejowych o znaczeniu krajowym.

Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POliś. Projekt na liście dużych projektów.

2. Prace na liniach kolejowych nr 138, 161, 180, 654, 655, 657, 658, 699 na odcinku Gliwice – Bytom – Chorzów Stary – Mysłowice Brzezinka – Oświęcim oraz Dorota – Mysłowice Brzezinka

Przedsięwzięcie na poz. 11 w DI na liście projektów kolejowych o znaczeniu krajowym.

Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POliś. Projekt na liście dużych projektów.

3. Prace na liniach kolejowych nr 62, 660 na odcinku Tunel – Bukowno – Sosnowiec

Przedsięwzięcie na poz. 46w DI na liście projektów kolejowych o znaczeniu krajowym.

Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony rządowej, a przewidywane źródło finansowania to POliś.

4. Rewitalizacja linii kolejowej nr 117 odc. Kalwaria Zebrzydowska Lanckorona – Bielsko-Biała Główna

Projekt ujęty w KT dla województw jako przedsięwzięcie warunkowe, którego realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych.

Realizacja przedsięwzięcia leży we właściwości strony samorządowej, a przewidywane źródło finansowania to RPO (odpowiednie odcinki tej linii są przewidziane do realizacji w ramach RPO WM i RPO WSL).

W obszarze badań i rozwoju kluczowym dokumentem zawierającym projekty priorytetowe z perspektywy rządu jest *Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej (PMDIB)*. Dokument powstał w 2011 roku, a jego aktualna wersja obowiązuje od 5 sierpnia 2014 r. PMDIB zawiera 53 projekty strategiczne dla rozwoju polskiej nauki i gospodarki, mające kluczowe znaczenie dla

podniesienia jakości prowadzonych w Polsce badań, z tego koordynatorem aż piętnastu są jednostki z obszaru Polski Południowej.

Wpisanie projektu na PMDIB jest warunkiem koniecznym dla możliwości ubiegania się o dofinansowanie na rozwój infrastruktury badawczej w ramach programu Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Tabela 4. Projekty z PMDIB wpisujące się w Strategię.

LP.	KOORDYNATOR	PROJEKT	OBSZAR BADAŃ PMDIB
1.	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	CTA – Obserwatorium astronomii gamma TeV Polski wkład w projekt międzynarodowy z mapy drogowej ESFRI ¹⁸ (nauki fizyczne - astronomia, fizyka). Projekt w fazie przygotowawczej.	ROZWÓJ NAUKI POPRZEC BADANIA PODSTAWOWE
2.	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	FAIR – Ośrodek Badań Antyprotonami i Jonami Polski wkład w projekt międzynarodowy z mapy drogowej ESFRI (nauki fizyczne - fizyka). Projekt w fazie realizacji.	
3.	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	POLFAR – Radio interferometr o niskiej częstotliwości Krajowy ośrodek badawczy stanowiący część międzynarodowego projektu LOFAR (nauki fizyczne - astronomia). Projekt w fazie realizacji.	
4.	Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie	SPIRAL2 Krajowy ośrodek badawczy (nauki fizyczne - fizyka). Projekt w fazie koncepcyjnej.	
5.	Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie	SUNLAB – Podziemne Laboratorium w Sieroszowicach Polski wkład w projekt międzynarodowy z mapy drogowej ASPERA (nauki fizyczne - fizyka). Projekt w fazie koncepcyjnej.	
6.	Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie	CCB – Centrum Cyklotronowe Bronowice (rozbudowa) Projekt w fazie koncepcyjnej.	ROZWÓJ NAUKI POPRZEC BADANIA INTERDYSCYPLINARNE
7.	Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie	ESS – Europejskie Źródło Spalacyjne Polski wkład w projekt międzynarodowy z mapy drogowej ESFRI. Projekt w fazie przygotowawczej.	
8.	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	SOLARIS – Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego Projekt w fazie realizacji.	
9.	Główny Instytut Górnictwa w Katowicach	CCTW – Centrum Czystych Technologii Węglowych Projekt w fazie realizacji.	WZROST EFEKTYWNOŚCI WYTWARZANIA, MAGAZYNOWANIA I PRZESYŁANIA ENERGII
10.	Akademia Górniczo- Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	NCBiA – Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki Projekt w fazie koncepcyjnej.	
11.	Akademia Górniczo- Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	NCTE – Narodowe Centrum Technologii Energetycznych Projekt w fazie koncepcyjnej.	
12.	Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach	Europejskie Centrum Przetwórstwa Surowców Metalicznych i Metali Projekt w fazie koncepcyjnej.	ROZWÓJ ZAAWANSOWANYCH MATERIAŁÓW I TECHNOLOGII

¹⁸ European Strategy Forum on Research Infrastructures

13.	Akademia Górniczo- Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	FOUNDRYMET – Konsorcjum dla Odlewnictwa i Metalurgii Projekt w fazie przygotowawczej.	
14.	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	C4@A4 - Korelacje, Koherencja, Kognitywność wzdłuż A4 Projekt w fazie koncepcyjnej.	ROZWÓJ INTELIGENTNYCH SYSTEMÓW I INFRASTRUKTURY
15.	Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach	CENTREVITAL – Centrum Eko-Innowacyjnych Technologii Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych Projekt w fazie koncepcyjnej.	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ ŚRODOWISKA NATURALNEGO I ŚRODOWISKA CZŁOWIEKA

PODSUMOWANIE

Prezentowany materiał jest pierwszym opracowaniem podsumowującym wdrażanie *Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020*. Informacje dotyczące realizacji celów rozwojowych Polski Południowej za rok 2014 r. należy traktować jako punkt odniesienia dla analogicznych analiz, która będą przygotowywane w kolejnych latach. Rok 2014 był pierwszym rokiem obowiązywania *Strategii*, więc zmiany zachodzące w makroregionie odzwierciedlone w poziomie wskaźników, tylko w niewielkim stopniu można wiązać z aktywną realizacją działań i kierunków interwencji wymienionych w *SRPP*. Należy uznać je za kontynuację trendów rozwojowych zdiagnozowanych w *Strategii*.

Jednakże nie ulega wątpliwości, że w pierwszym okresie wdrażania *SRPP* kluczowe są działania, które przyczynią się do realizacji jej celów. Dotyczy to w szczególności przygotowań do wdrażania perspektywy finansowej 2014-2020 i uwypuklenia w kluczowych dokumentach z nią związanych znaczenia ponadregionalnych inicjatyw.

W roku 2014 należy przede wszystkim dostrzec i pozytywnie ocenić działania związane z zapewnieniem warunków do stworzenia preferencji w kryteriach wyboru projektów i innych mechanizmów wspierających realizację przedsięwzięć ponadregionalnych strategii w programach operacyjnych oraz ujęcie projektów kluczowych dla makroregionu w kontraktach terytorialnych województw Polski Południowej. Osiągnięcie tych celów w 2014 roku jest dobrym punktem wyjścia do wdrażania *Strategii* w latach kolejnych.

Analiza stopnia osiągnięcia celów *Strategii* w oparciu o wskaźniki monitorowania ma w pierwszym roku jej wdrażania ograniczony charakter. Biorąc pod uwagę możliwości, jakie niosą ze sobą mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć ponadregionalnych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-20, wydaje się, że najważniejszą rekomendacją na kolejny rok jest przygotowanie przedsięwzięć wynikających ze *Strategii*, które mogą uzyskać dofinansowanie z krajowych i regionalnych programów operacyjnych. Zadanie to wymaga aktywności i współpracy wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji *SRPP*.